

Sygn. akt VIII U 330/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy D. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania D. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 stycznia 2016 r. **nr** (...) -215/05

oddala odwołanie.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII U 330/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. podtrzymał dokonane w decyzji z dnia 18 grudnia 2015r. wyliczenia, w zakresie przeliczenie wysokości podstawy wymiaru renty rodzinnej dla D. F..

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona zakwestionowała sposób obliczenia wysokości swojego świadczenia dokonany w decyzji z dnia 18 grudnia 2015r. Po ostatecznym sprecyzowaniu na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2016r. wniosła

o wyliczenie renty rodzinnej zgodnie z odrębnymi przepisami, którymi w jej ocenie są wobec niej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Domagała się też uwzględnienia podstawy wymiaru renty rodzinnej bez jej ograniczenia do 250%. Wskazała też, że na skutek przeliczenia dokonanego decyzją z dnia 18 grudnia 2015r., nie odniosła żadnych korzyści.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu przedstawił szczegółowo sposób przeliczenia renty rodzinnej ubezpieczonej, jakiego dokonano decyzją z dnia 18 grudnia 2015r. Dodatkowo podkreślił, że niemożliwe jest obliczenie wysokości świadczenia skarżącej bez zastosowania ograniczenia (...) do 250%, bowiem możliwość taka dotyczy wyłącznie świadczeń przyznanych w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, a świadczenie pobierane przez odwołującą do takich nie należy.

Sąd ustalił, co następuje :

W. F. od 26 marca 1989r. był uprawniony do górniczej renty inwalidzkiej w wysokości przewidzianej dla osób zaliczonych do trzeciej grupy inwalidów. Następnie od października 1989r. została mu przyznana renta w wysokości należnej inwalidzie grupy pierwszej (obecnie całkowita niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji). Renta powyższa została przyznana w oparciu o przepisy ustawy z dnia 1 lutego 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin, co oznacza, że była rentą z ogólnego stanu zdrowia, gdyż starając się o tą rentę W. F. nie podnosił okoliczności mogących choćby sugerować, że uległ wypadkowi przy pracy, bądź też, że stwierdzono u niego chorobę zawodową.

Z dniem 10 grudnia 1989r., tj. od dnia śmierci W. F. prawo do rodzinnej renty górniczej po nim uzyskała D. F.. Również i to świadczenie było przyznane na podstawie przepisów tej samej ustawy.

Decyzją z 5 grudnia 1991r. na podstawie przepisów ustawy z 17 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw ZUS wydał decyzję o rewaloryzacji renty. Wysokość świadczenia obliczono z uwzględnieniem 24% kwoty bazowej, lata składkowe przeliczono po 1,3 %, lata nieskładkowe przeliczono po 0,7 %. Ponadto przyjęto, że świadczenie ubezpieczonej wynosi 85 % świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu.

Kolejną decyzją z dnia 5 lipca 1992r. ZUS przeliczył ubezpieczonej rentę rodzinną od 1 listopada 1991r. i zastosował przelicznik 1,5 %. do 260 miesięcy pracy górniczej W. F..

Następnie decyzją 13 kwietnia 2010r. ZUS odmówił ubezpieczonej prawa do renty rodzinnej w związku z wypadkiem przy pracy. W uzasadnieniu wskazał, że stwierdzona orzeczeniem z 29 listopada 1989r. całkowita niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji nie stanowi podstawy do przyznania świadczenia w oparciu o przepisy ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Decyzja ta jest prawomocna.

W dniu 30 listopada 2015r. D. F. złożyła wniosek o przeliczenie świadczenia. W treści wniosku zaznaczyła, że domaga się przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem zarobków męża, jakie osiągnął on w latach 1986 – 87. Do wniosku dołączyła zaświadczenie Rp-7 z 20 listopada 2015r. potwierdzającego zarobki za te lata.

Załatwiając ten wniosek decyzją z dnia 18 grudnia 2015r. organ rentowy przeliczył od 1 listopada 2015r. rentę rodzinną D. F..

Do ustalenia podstawy wymiaru renty ZUS przyjął wynagrodzenie męża skarżącej z 10 lat kalendarzowych z okresu od stycznia 1979r. do grudnia 1988r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 367,22% i został ograniczony do 250%. Z kolei podstawa wymiaru została obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 250% przez kwotę bazową, tj. 717,16 zł i wynosi 1792,90 zł. Następnie podstawa wymiaru podlegała kolejnym waloryzacji i od 1 marca 2014r. wynosi 5.095,08 zł. Do ustalenia wysokości renty - jaka przysługiwałaby osobie zmarłej organ rentowy uwzględnił: 21 lat, 8 miesięcy okresów składkowych, 3 lata 4 miesiące uzupełnianie okresu brakujące do pełnych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W dalszej kolejności przy uwzględnieniu powyższych danych organ rentowy obliczył wysokość należnej renty, w sposób następujący:

$24\% \times 777,16 \text{ zł} = 172,12 \text{ zł}$

$(260 \times 1,5 \times 1,3\%): 12 \times 1.792,90 \text{ zł} = 757,50 \text{ zł}$

$(40 \times 0,7\%): 12 \times 1.792,90 = 41,77 \text{ zł}$

Zatem łączna wysokość świadczenia jakie przysługiwało by zmarłemu wyniosła 971,39 zł

Renta rodzinna dla jednej osoby wynosi 85% świadczenia zmarłego.

$85\% \times 971,39 = 825,68 \text{ zł}$

Z kolei renta rodzinna po przeprowadzeniu kolejnych waloryzacji w okresie od 1 września 1996r. do 1 marca 2015. wynosi 2.382.34 zł, zaś wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1.969.93 zł

Równocześnie organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że po doręczeniu zarobków męża z całego okresu podlegania przez niego ubezpieczeniu, organ rentowy dokona przeliczenia podstawy wymiaru w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat, jednak w dalszym ciągu, w przypadku ustalenia (...) powyżej 250% będzie on nadal podlegał ograniczeniu do tej wysokości.

Następnie w dniu 5 stycznia 2016r. ubezpieczona złożyła ponowny wniosek o przeliczenie świadczenia. Do wniosku tego nie dołączyła żadnych dowodów.

Odpowiadając na ten wniosek organ rentowy w piśmie z dnia 12 stycznia 2016r. poinformował ubezpieczoną, że decyzją z dnia 18 grudnia 2015r. dokonano już przeliczenia renty rodzinnej, w związku z tożsamym wnioskiem z dnia 30 listopada 2015r. o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: akta organu rentowego, dołączone do akt niniejszej sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczona D. F. precyzując na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2016r. swoje odwołanie podała, że powinna mieć prawo do górniczej renty rodzinnej przyznanej na podstawie przepisów obowiązujących w dacie śmierci męża. Z akt organu rentowego wynika natomiast, że ubezpieczona pobiera górniczą rentę rodzinną przyznaną na podstawie art. 14 ust. 1 i art. 15 pkt 1 ustawy z dnia 1 lutego 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1995r. Nr 30, poz. 154 ze zm.). Następnie w życie weszła ustawa z dnia 7 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). Rentę rodzinną ubezpieczonej obliczono według art. 27 ust. 1 i art. 30 ust. 1 tej ustawy. ZUS przyjął, że jest to renta w wysokości 85 % świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu i zastosował przelicznik 1,3 % do okresów składkowych i 0,7 % do okresów nieskładkowych. Ponadto do 260 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,5 %. ZUS uwzględnił także, że mężowi ubezpieczonej przysługiwałaby renta inwalidzka w związku z zaliczeniem go do pierwszej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia. Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2015r., poz. 748 ze zm.) ubezpieczona zachowała prawo do górniczej renty rodzinnej. Brak natomiast podstaw do przyznania ubezpieczonej renty rodzinnej w związku z wypadkiem przy pracy ponieważ jej mąż nie uległ wypadkowi przy pracy. Kwestia ta została przesądzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z 25 czerwca 2010r., sygn. akt VIII U 781/10 oraz wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 kwietnia 2011r., sygn. akt III AUa 1944/10.

Odwołująca domagała się przeliczenia swojej renty rodzinnej bez ograniczania (...) do 250%, jednak zgodnie z treścią art. 17, ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz. U. z 2015r. poz. 1242) przy ustalaniu podstawy wymiaru renty nie stosuje się ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy, o którym mowa w art. 15 ust. 5 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS. Natomiast jak wyżej wskazano kwestia prawa odwołującej do renty rodzinnej z ubezpieczenia wypadkowego została już prawomocnie przesądzona. Wprawdzie odwołująca podnosi też, że przepisy ustawy z dnia 1 lutego 1983r.

o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin traktowały górnika będącego inwalidą grupy pierwszej, jako zmarłego w związku z wypadkiem, jednak jej twierdzenia w tym zakresie nie znajdują oparcia w przepisach tej ustawy. Wręcz przeciwnie w art. 14, ust. 2 ustawy o (...) wprost wskazuje, że górnicza renta rodzinna przysługuje również po górniku, który nie pozostawał do chwili śmierci w pracy górniczej, jeżeli miał ustalone prawo do górniczej emerytury lub górniczej renty inwalidzkiej albo spełniał warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do górniczej renty inwalidzkiej przyjmuje się, że osoba zmarła była inwalidą.

Przechodząc do dalszych rozważań trzeba wskazać, że ogólnie przyjęta w polskim prawie ubezpieczeń zasada mówi, iż wnioski o konkretne świadczenia, czy przeliczenia ich wysokości, rozpoznawane są według stanu prawnego obowiązującego w momencie złożenia wniosku o dane świadczenie lub przeliczenie. Ubezpieczona obecnie złożyła dwa wnioski o przeliczenie świadczenia, a to w dniu 30 listopada 2015r. i w dniu 5 stycznia 2016r. Należy zatem do ich rozpoznania stosować przepisy, obowiązujące obecnie ustawy z dnia 17 grudnia 1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2015r., poz. 748 ze zm.).

Ubezpieczona wniosła o przeliczenie podstawy wymiaru jej renty rodzinnej i dołączyła do wniosku zaświadczenie Rp-7 z 20 listopada 2015r. zawierający wykaz zarobków jej męża, jakie osiągnął on w latach 1986 – 87, tj. przed przyznaniem odwołującej prawa do renty rodzinnej. Słusznie zatem ZUS zastosował przepisy art. 111 ustawy emerytalnej, bowiem ubezpieczona nie wykazała zarobków męża przypadających choćby w części po przyznaniu jej prawa do renty rodzinnej, co uniemożliwia dokonanie przeliczenia przewidzianego w art. 110. Sąd uznał też, że ZUS prawidłowo przeliczył, zaskarżoną decyzją, wysokość świadczenia ubezpieczonej, mimo że jak twierdzi przeliczenie to nie dało jej żadnej korzyści. Wyliczony w oparciu o przedstawione przez ubezpieczoną zarobki, (...) okazał się wyższy niż poprzednio, jednak zgodnie z art. 15, ust. 5, wskaźnik ten został ograniczony do 250%. Do ustalania wysokości rent rodzinnych nie ma zastosowania art. 110a ustawy emerytalno-rentowej.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

(-) SSO Teresa Kalinka